

ПІВДЕННО- УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ПРОГРАМА ТА МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

4-5 грудня, 2023 р.

м. Одеса

*VI Всеукраїнська науково-практична
конференція
студентів та молодих вчених*

Програма та матеріали виступів учасників

*ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ*

Наталія Надточій – здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти, ОПП «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Ірина Замкова** – докторка економічних наук, професорка, професорка кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ПРОСТОРУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

В сучасних умовах інформаційна безпека має вагоме значення, а питання її забезпечення стають дедалі гострішими. Стрімке впровадження інформаційних технологій у всі сфери життєдіяльності суспільства та розвиток економіки актуалізує питання визначення обґрунтованих та ефективних шляхів забезпечення інформаційної безпеки.

Інформаційна безпека в XXI столітті виходить на перше місце в системі національної безпеки держави, тому лише та держава може розраховувати на лідерство в економічній, військово-політичній та інших сферах, мати стратегічну і тактичну перевагу, гнучкіше регулювати економічні витрати на розвиток озброєнь і військової техніки, підтримувати перевагу з ряду передових технологій, яка має перевагу в засобах інформації та інформаційної боротьби [1].

Інформаційно-технологічний стрибок розвитку світової економіки характеризується виникненням нових ризиків і загроз безпеці суб'єктів господарювання та держави в цілому, зокрема збільшенням масштабів та частоти кібератак, що призводять до величезних фінансових втрат. У цьому аспекті питання підвищення рівня ефективності інформаційно-аналітичного забезпечення як основи фінансової безпеки підприємства набуває особливої актуальності. Побудова сучасної та ефективної системи безпеки суб'єкта господарювання повинна базуватися на точному, своєчасному та достовірному інформаційному підґрунті. Надалі її функціонування передбачає необхідність використання, оброблення, інтерпретації та аналізу великого масиву інформації, і, безперечно, його захист. Адже в умовах прогресивного розвитку ІТ-сфери підвищення захищеності інформаційних ресурсів підприємств від кіберінцидентів, тобто забезпечення інформаційної безпеки, є безперечно актуальною проблематикою. У цьому аспекті першочергового значення набуває питання побудови ефективної системи інформаційно-аналітичного забезпечення як базису інформаційної безпеки й основи прийняття оперативних рішень у сфері управління фінансовою безпекою підприємства в умовах динамічності зовнішнього та внутрішнього середовища [2, с. 145-154].

Виходячи із наукових підходів і законодавчих актів України можна визначити інформацію як документовані або публічно оголошені відомості про

події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому середовищі. Інформацією можна вважати дані, що знайшли власного споживача.

Вся інформація, що створюється і поширюється в нашій державі, незалежно від змісту, форм, часу й місця становить її інформаційні ресурси. Україна самостійно формує інформаційні ресурси на своїй території та вільно розпоряджається ними, за винятком випадків, передбачених законами і міжнародними договорами. Національні інформаційні ресурси є основою інформаційного суверенітету України, який гарантується інформаційною безпекою [1].

На мікрорівні інформаційно-аналітичне забезпечення фінансової безпеки має свою специфіку для кожного економічного суб'єкта, що обумовлюється особливостями ризиків і загроз для діяльності підприємств різних галузей, організаційно-правових форм тощо. Інформаційно-аналітичне забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання характеризує стан їх доступу до інформації, її захищеності, зберігання, ефективності використання, проведення ділової розвідки, інформаційно-аналітичної роботи із зовнішніми та внутрішніми суб'єктами, здатність інформаційно-аналітичної системи суб'єктів господарювання до розвитку [3, р. 725-738].

Ефективність інформаційно-аналітичного забезпечення суб'єктів господарювання полягає у низці факторів, що спрямовані на захист інформації та попередження загроз її втрати. Основними аспектами ефективного інформаційно-аналітичного забезпечення правомірно визначити:

- виявлення каналів втрат інформації – передбачає аналіз і контроль за комп'ютерною безпекою, захистом мережі, фізичним захистом об'єктів, контролем доступу до інформації тощо;

- виявлення загроз і визначення їх пріоритетності – необхідно забезпечити формування системи, яка здатна виявляти потенційні загрози, аналізувати їх і обґрунтовувати рівень важливості для організації; це дозволяє визначити пріоритети у впровадженні заходів безпеки та реагуванні на загрози;

- визначення типів суб'єктів викрадення інформації і способів їх дій – передбачає дослідження поведінки і тактик зловмисників, що допомагає виявити типи суб'єктів, які викрадають інформацію;

- це може бути корисною інформацією при розробці заходів безпеки та запобіганні атакам; оперативне реагування на загрози – швидкість реагування на виявлені загрози є ключовим елементом ефективного інформаційно-аналітичного забезпечення та включає впровадження необхідних заходів для запобігання атакам, ліквідації наслідків порушень безпеки та відновлення нормального функціонування системи;

- відшкодування збитку – необхідно сформувати механізми для відшкодування збитку, який може бути завданий через витік або викрадення інформації; це може включати створення резервних копій даних, використання захисту від копіювання або шифрування інформації;

➤ запобігання економічному та промислового шпіонажу – передбачає контроль за рухом інформації, захист від шкідливого програмного забезпечення тощо.

Ефективне інформаційно-аналітичне забезпечення сприяє захисту конфіденційної інформації, попередженню загроз безпеки та збиткам, які можуть бути завдані внаслідок витоку інформації або кібератак, та є базисом для безпечного функціонування й захисту економічних інтересів суб'єктів господарювання в умовах зростаючих кіберзагроз.

Враховуючи вищезазначене та цільову орієнтацію інформаційно-аналітичної системи на забезпечення безпечних умов функціонування суб'єкта господарювання та досягнення стратегічних цілей, інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки доцільно визначити як процес збору, реєстрації, оброблення, аналізу інформації та прийняття на її основі управлінських рішень, які спрямовані на захист фінансових та економічних інтересів підприємства від зовнішніх і внутрішніх, реальних і потенційних загроз в умовах цифрової економіки [2, с. 145-154].

Ефективне інформаційно-аналітичне забезпечення є підґрунтям гнучкої та адекватної реакції на зміни середовища функціонування суб'єкта господарювання. Сучасні інформаційні технології стали невід'ємною частиною виробничої діяльності суб'єктів підприємництва, що дало їм змогу суттєво підвищити свою конкурентоспроможність на вітчизняному та зовнішньоекономічному ринках. Формування перспектив розвитку суб'єктів підприємництва спирається на глибокі знання економічної, соціальної, внутрішньополітичної ситуації, досягнення науки і техніки, інформаційного прогресу. Інформація в діяльності суб'єкті підприємництва стала потужним та впливовим їх ресурсом, який має значний вплив на результати діяльності.

Разом з тим, інформаційний розвиток зумовив суттєві проблеми як з т.з. впливу на індивідуальну та суспільну свідомість, так і у сфері трансформації взаємовідносин. Останні все частіше стали будуватись під впливом інформації, якою активно наповнюється інформаційне середовище, зазвичай без якісного її аналізу і визначення об'єктивності [4].

Список використаних джерел:

1. Шульга В. І. Сучасні підходи до трактування поняття інформаційна безпека. *Ефективна економіка*. 2015. № 4. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5514>.
2. Онищенко С. В., Глушко А. Д. Інформаційно-аналітичне забезпечення фінансової безпеки підприємств у сучасних умовах. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. № 7-8 (308-309), 2023. С. 145-154.
3. Onyshchenko S., Yanko A., Hlushko A., Sivitska, S. Increasing Information Protection in the Information Security Management System of the Enterprise. In: Onyshchenko V., Mammadova G., Sivitska S., Gasimov A. (eds) *Proceedings of the 3rd International Conference on Building Innovations. ICBI 2022. Lecture Notes in Civil Engineering*. Springer, Cham. 2022. Vol. 181. P. 725-738. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-85043-2_67.
4. Зубок М. І. Інформаційна безпека в підприємницькій діяльності. К.: ГНОЗІС, 2015. 216 с.